

ב

נֹט מָצָא: אוֹ מִכָּל אֲשֶׁר-יִשְׁבַּע עָלָיו לְשָׁקֵר וְשָׁלַם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשְׁתָּיו
 יִסָּף עָלָיו לְאֲשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֵנוּ בַּיּוֹם אֲשֶׁמְתּוֹ: וְאֶת-אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה
 אֵיל תְּמִים מִן-הַצֹּאן בְּעֶרְכָּךְ לְאִשָּׁם אֶל-הַכֹּהֵן: וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן לְפָנָי
 יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל-אֲחַת מִכָּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאִשְׁמָה בָּהּ:

סב, סג וידבר יהוה אל-משה לאמר: צו את-אהרן ואת-בניו לאמר זאת תורת כב צו
 העלה הוא העלה על מוקדה על-המזבח כל-הלילה עד-הבקר ואש
 סד המזבח תוקד בו: ולבש הכהן מדו בד ומכנסי-בד ילבש על-בשרו
 והרים את-הדשן אשר תאכל האש את-העלה על-המזבח ושמו אצל
 סה המזבח: ופשט את-בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את-הדשן
 סו אל-מחוץ למחנה אל-מקום טהור: והאש על-המזבח תוקד-בו לא
 תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערף עליה העלה
 סז והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על-המזבח לא

תרגום אונקלוס

נֹט אוֹ מִכּוּלָּא דִּישְׁתַּבַּע עֲלוּהֵי לְשָׁקְרָא וּישְׁלִים יִתִּיה בְּרִישֵׁיהּ וַחֲמִשֻׁהֵי יוֹסִיף עֲלוּהֵי לְדִהּוּא דִּילִיָּהּ יִתְּנִיָּהּ בַּיּוֹמָא דְּחוּבְתִּיהּ:
 וְיִתְּ אֲשָׁמֶיהּ יִתִּי לְקָדָם יִי דְּכֹר שְׁלִים מִן עֲנָא בְּפִרְסָנִיהּ לְאִשְׁמָא לוֹת כְּהֵנָּא: סָא וְיִכְפֹּר עֲלוּהֵי כְּהֵנָּא קָדָם יִי וְיִשְׁתַּבֵּיק לִּיהּ
 עַל חֲדָא מִכָּל דִּיעֲבִיד לְמַחֲב בֵּה: סָב וּמִלִּיל יִי עִם מִשָּׁה לְמִימֵר: סָג פְּקִיד יִתְּ אֶהְרֹן וְיִתְּ בְּנוֹהֵי לְמִימֵר דָּא אֲוִרִיתָא דְּעֻלְתָּא הִיא
 עֻלְתָּא דְּמִתְקַדָּא עַל מִדְּבָחָא כָּל לִילִיא עַד צִפְרָא וְאִישְׁתָּא דְּמִדְּבָחָא תְּהִי יְקָדָא בֵּיה: סָז וְיִלְבַּשׁ כְּהֵנָּא לְבוּשֵׁין דְּבוּץ וּמְכַנְסִין
 דְּבוּץ יִלְבַּשׁ עַל בִּסְרִיהּ וְיִפְרִישׁ יִתְּ דִּשְׁנָא דְּתִיכּוּל אִישְׁתָּא יִתְּ עֻלְתָּא עַל מִדְּבָחָא וְיִשְׁוִינִיהּ בְּסִטֵּר מִדְּבָחָא: סָה וְיִשְׁלַח יִתְּ
 לְבוּשׁוֹהֵי וְיִלְבַּשׁ לְבוּשֵׁין אַחֲרָנִין וְיַפִּיק יִתְּ דִּשְׁנָא לְמִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא לְאַתֵּר דְּכִי: סָו וְאִישְׁתָּא עַל מִדְּבָחָא תְּהִי יְקָדָא בֵּיה לֹא
 תִּטְפִי וְיִבְעֵר עֲלֶיהָ כְּהֵנָּא אַעִין בְּצִפֹּר וְיִסְדֹּר עֲלֶיהָ עֻלְתָּא וְיִסִּיק עֲלֶיהָ תִּרְבִּי נְכִסְתָּ קוּדְשִׁיא: סָז אִישְׁתָּא תְּדִירָא תְּהִי יְקָדָא
 פִּירוּשׁ רִשִּׁי

לְאַחַר שְׁחַתָּה גְּחָלִים אֵילָךְ וְאֵילָךְ וְנִטְלָה מִן הַפְּנִימִיּוֹת,
 שְׁנָאֵמֵר 'אֵת הָעֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ': (סָה) וּפִשְׁט אֵת
 בְּגָדָיו. אֵין זֶה חוּכָה, אֵלָא דֶּרֶךְ אֲרֵץ, שְׁלֹא יִלְכָּד
 בְּהוֹצָאת הַדֶּשֶׁן בְּגָדִים שֶׁהוּא מְשַׁמֵּשׁ בָּהֶן תָּמִיד.
 בְּגָדִים שֶׁבִּשְׁל בָּהֶן קִדְרָה לְרַבּוֹ, אֵל יִמְזַג בָּהֶן כּוֹס
 לְרַבּוֹ, לְכָךְ – 'וְלִבְשׁ בְּגָדִים אַחֲרִים', פְּחוּתִין מֵהֶן:
 וְהוֹצִיא אֵת הַדֶּשֶׁן. הַצִּבּוּר בַּתְּפוּחַ, כְּשֶׁהוּא רַבָּה וְאֵין
 מְקוֹם לְמַעְרָכָה, מוֹצִיאֻ מִשָּׁם; וְאֵין זֶה חוּכָה בְּכָל
 יוֹם, אֲבָל הַתְּרוּמָה חוּכָה בְּכָל יוֹם: (סָו) וְהָאֵשׁ עַל
 הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ. רַבָּה כָּאֵן יְקִידוֹת הַרְבֵּה: 'עַל מוֹקְדָּה'
 (לְעִיל פְּסוּק סָז), 'וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ', 'וְהָאֵשׁ עַל
 הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ', 'אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ' (לֵהֲלֹן
 פְּסוּק סָז) – כֵּלָן נִדְרָשׁוּ בְּמִסְכַּת יוֹמָא (דִּף מָה). שְׁנַחֲלִקוּ
 רַבּוּתֵינוּ בְּמִנִּין הַמַּעֲרֻכּוֹת שֶׁהֵיוּ שָׁם: וְעֶרְף עָלֶיהָ
 הָעֹלָה. עוֹלֵת תָּמִיד הִיא תְּקִידָה; [וּמִנִּין שְׁלֹא יִהְיֶה דְּבַר
 קוּדָם עַל הַמַּעֲרָכָה לְתָמִיד שֶׁל שַׁחַר? תִּלְמוּד לומר
 'הָעֹלָה' עוֹלָה רִאשׁוֹנָה: חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים. אִם יָבִיאוּ
 שָׁם שְׁלָמִים; וְרַבּוּתֵינוּ לְמָדוּ מִכָּאן: 'עָלֶיהָ' – עַל
 עוֹלֵת הַבֶּקֶר, הַשְּׁלָם כָּל הַקֶּרְבָּנוֹת כָּלָם. מִכָּאן, שְׁלֹא
 יִהְיֶה דְּבַר מֵאַחַר לְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים: (סָז) אֵשׁ
 תָּמִיד. אֵשׁ שְׁנָאֵמֵר בֵּה 'תָּמִיד' – הִיא שְׁמִדְלִיקִין
 בֵּה אֵת הַנֵּרוֹת – שְׁנָאֵמֵר בֵּה 'לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד'
 (שְׁמוֹת כָּאֵ: א) – אֵף הִיא מַעַל הַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן תּוֹקֵד:

(נֹט) בְּרֹאשׁוֹ. הוּא הַקֶּרֶן, רֹאשׁ הַמִּמּוֹן: וַחֲמִשְׁתָּיו.
 רַבְתָּה הַתּוֹרָה חֲמִשִּׁיּוֹת הַרְבֵּה לְקָרֵן אַחַת, שְׁאֵם כֶּפֶר
 בַּחֲמֵשׁ וְנִשְׁבַּע וְהוֹדָה, חוּזֵר וּמְבִיא חֲמֵשׁ עַל אוֹתוֹ
 חֲמֵשׁ, וְכֵן מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, עַד שִׁיתְמַעֵט הַקֶּרֶן,
 שְׁנִשְׁבַּע 'עָלָיו' פְּחוּת מִשְׁוֹה פְּרוּטָה: לְאֲשֶׁר הוּא לוֹ.
 לְמִי שֶׁהִמָּמוֹן שָׁלוֹ: (סָג) צוֹ אֵת אֶהְרֹן. אֵין 'צו' –
 אֵלָא לְשׁוֹן זְרוּז מִיָּד וּלְדוֹרוֹת. אֵמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן:
 בְּיוֹתֵר צִרִיךְ הַכְּתוּב לְיִזְרֹז בְּמִקּוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֲסֵרוֹן
 כִּיס: זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה וְגו'. הֵרִי הָעֵנִין הַזֶּה כָּא לְלַמֵּד
 עַל הַקִּטֵּר חֲלָבִים וְאִיכָרִים, שֶׁיִּהְיֶה כָּשֶׁר כָּל הַלֵּילָה,
 וּלְלַמֵּד עַל הַפְּסוּלִין, אֵיזָה אִם עֲלֶה – יִרְד, וְאֵיזָה אִם
 עָלוֹ – לֹא יִרְד; שְׁכָל 'תּוֹרָה' לְרַבּוֹת הוּא כָּא, לומר:
 תּוֹרָה אַחַת לְכָל הָעוֹלָם – וְאִפְלוּ פְּסוּלִין – שְׁאֵם
 עָלוֹ לֹא יִרְדּוּ: הוּא הָעֹלָה. לְמַעַט אֵת הָרוֹבֵעַ וְאֵת
 הַנֶּרְבַּע וְכִיּוּצָא בָּהֶן, שְׁלֹא הִיָּה פְּסוּלִין בְּקִדְשׁ,
 שְׁנִפְסְלוּ קָדָם שְׁבָאוּ לְעִזְרָה: (סָד) מָדוּ בַד. הִיא
 הַכְּתָנָה; וְמָה תִּלְמוּד לומר 'מָדוּ'? שֶׁתִּהְיֶה כְּמִדְתּוֹ:
 עַל בִּשְׂרוֹ. שְׁלֹא יִהְיֶה דְּבַר חוּצָץ בֵּינֵתִים: וְהָרִים אֵת
 הַדֶּשֶׁן. הִיָּה חוּתָה מֵלֹא מַחֲתָה מִן הַמְּאֻכָּלוֹת
 הַפְּנִימִיּוֹת, וְנוֹתֵנָן בְּמִזְרָחוֹ שֶׁל כְּבֹשׁ: הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר
 תֹּאכַל הָאֵשׁ אֵת הָעֹלָה. וְעִשְׂאָתָּה דֶּשֶׁן – מֵאוֹתוֹ דֶּשֶׁן
 יָרִים תְּרוּמָה וְשָׁמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ: עַל הַמִּזְבֵּחַ. מָצָא
 אִיכָרִים שֶׁעֲדִין לֹא נִתְאַפְּלוּ, מַחֲזִירֵן עַל הַמִּזְבֵּחַ,

ב

סח תכבה:

וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני-אֶהֱרֹן לִפְנֵי כָּךְ צו

סח יהוה אל-פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: וְהָיָה מִמֶּנּוּ בְּקִמְצוֹ מִסֹּלֶת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמֶנָּה וְאֵת כָּל-הַלֶּבֶנָּה אֲשֶׁר עַל-הַמִּנְחָה וְהַקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ רִיחַ נִיחֹחַ אֲזַכְּרֶתָהּ לַיהוָה: ע וְהִנּוּחַת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אֶהֱרֹן וּבָנָיו מִצֹּת תֹּאכֵל בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ בַּחֲצֵר עֲא אֶהֱלִמוּעַד יֹאכְלוּהָ: לֹא תֹאפֶה חֶמֶץ חֲלָקִים נָתַתִּי אֹתָהּ מֵאֲשֵׁי קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים עב הוּא כַחֲטָאת וְכֹאשָׁם: כָּל-זָכָר בְּבִנֵי אֶהֱרֹן יֹאכְלֶנָּה חֶק-עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאֲשֵׁי יְהוָה כֹּל אֲשֶׁר-יִגַּע בָּהֶם יִקְדָּשׁ:

א, ב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵּאמֹר: זֶה קֶרְבֶּן אֶהֱרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר-יִקְרִיבוּ לַיהוָה כֹּד שְׁנִי ב בְּיוֹם הַמִּשָּׁח אֹתוֹ עֲשִׂיתָ הָאֵפֶה סֹלֶת מִנְחָה תָמִיד מִחֲצִיתָהּ בַּבֶּקֶר ג וּמִחֲצִיתָהּ בָּעֶרֶב: עַל-מִחְבַּת בִּשְׁמֵן תַּעֲשֶׂה מִרְבַּכַּת תְּבִיאָנָה תִּפְנִי

תרגום אונקלוס

על מדבחה לא תטפי: סח ודא אורייתא דמנחתא דיקרבון יתה בני אהרן קדם יי לקדם מדבחה: סח ויפריש מנה בקמציה מסלתא דמנחתא וממשחה וית כל לבונתא דעל מנחתא ויסיק למדבחה לאתקבלא ברעוא אדכרתה קדם יי: ע ודישתאר מנה ייכלון אהרן ובנוהי פטיר תתאכיל באתר קדיש בדרת משכן זמנא ייכלונה: עא לא תתאפי חמיע חולקהון יהבית יתה מקורבני קדש קודשין היא כחטאת וכאשם: עב כל דכורא בבני אהרן ייכלנה קים עלם לדריכון מקורבניא דיי כל דיקרב בהון יתקדש:

א ומליל יי עם משה למימר: ב דין קורבנא דאהרן ודבנוהי דיקרבון קדם יי ביומא דיקרבון יתיה חד מן עסרא בתלת סאין סולתא מנחתא תדירא פלגותה בצפרא ופלגותה ברמשא: ג על מסרייתא במשח תתעביד רביא תיתינה תופיני

פירוש רש"י

לא תכבה. המכבה אש על המזבח עובר בשני לאוין: (סח) וזאת תורת המנחה. תורה אחת לכל, להטעין שמן ולבנה האמורין בענין. שיכול, אין לי טעונות שמן ולבנה אלא מנחת ישראל שהיא נקמצת, מנחת כהנים שהיא כליל, מנין? תלמוד לומר 'תורת': הקרב אתה. היא הגשה בקרן דרומית מערבית: לפני ה'. הוא מערב, שהוא לצד אהל מועד: אל פני המזבח. הוא הדרום, שהוא פניו של מזבח, שהכבש נתון לאותו הרוח: (סח) והרים ממנו. מן המזבח, שיהא עשרון שלם בבת אחת בשעת קמיצה: בקמצו. שלא יעשה מדה לקמץ: מסלת המנחה ומשמנה. מכאן, שקומץ ממקום שנתרפה שמנה: המנחה. שלא תהא מערבית באחרת: ואת כל הלבנה אשר על המנחה והקטיר. שחלקט את לבנתה לאחר קמיצה ומקטיר; ולפי שלא פרש כן, אלא באחת מן המנחות ב'ויקרא' (לעיל א:ט), הצריך לשנות פרשה זו, לכלל כל המנחות כמשפטן: (ע) במקום קדש. ואיזהו? 'בחצר

אהל מועד': (עא) לא תאפה חמץ חלקם. אף השירים אסורים בחמץ: כחטאת וכאשם. מנחת חוטא הרי היא כחטאת; לפיכך, קמצה שלא לשמה – פסולה; מנחת נדבה הרי היא כאשם, לפיכך, קמצה שלא לשמה – כשרה: (עב) כל זכר. אפלו בעל מום. למה נאמר? אם לאכילה – הרי כבר אמור: 'לחם אלהיו מקדשי הקדשים וגו'' (להלן י:כב)! אלא, לרבות בעלי מומין למחלקת: כל אשר יגע וגו'. קדשים קלים או חלין שיגעו בה ויכלעו ממנה: יקדש. להיות כמות, שאם פסולה – יפסלו, ואם כשרה – יאכלו כחמר המנחה:

סדר ג (ב) זה קרבן אהרן ובניו. אף ההדיוטות מקריבין עשירית האיפה ביום שהן מתחנכין לעבודה, אבל כהן גדול – בכל יום, שנאמר 'מנחה תמיד וגו' והכהן המשיח תחתיו מבניו וגו' חק עולם: (ג) מרבכת. חלוטה ברותחין כל צרפה: תפיני. אפוייה אפיות הרבה: אחר חליטתה אופה בתנור וחוזר ומטגנה במחבת:

מפתח סדרי התנך

מקום נוסף בו יש מחלוקת בין המנהג הבבלי [סדרת צו] והמנהג הארץ ישראלי [סדר ג] היכן להתחיל קריאה בתורה בציבור נמצא כאן. סדרת צו פותחת בקרבן עולה. אך ראש סדר ג בויקרא נקבע במנחת כהן גדול, היא מנחת חינוך, הבאה מהצומח. ראש סדר ז, הוא אחד משלושה, בהם בולטת בחירת עורכי חלוקת הסדרים לקבוע בראש הסדרים קורבנות הבאים מהצומח ולא מהחי. השני הוא בסדרת אמור שבחומש ויקרא בה כתובה פרשת המועדות. סדר יט שם, פותח בקורבן שתי הלחם המובא מהצומח (לקמן פרשה פ). [ולדעה אחרת ראש הסדר שם מתחיל בפרשה עט, ועוסק בקורבן העומר המובא מהצומח] והשלישי בסדרת פינחס שבחומש במדבר, שם מתחיל סדר כה במנחת שתי הלחם שבחג השבועות.

ג

ד מִנַּחַת פִּתִּים תִּקְרִיב רֵיחַ-נִיחֹחַ לַיהוָה: וְהִכֵּלְךָ הַמָּשִׁיחַ תַּחֲתָיו מִבְּנֵי
ה יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חֶק-עוֹלָם לַיהוָה כָּלִיל תִּקְטֹר: וְכָל-מִנַּחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה
לֹא תֹאכַל:

ו ז וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תֹּרַת כֹּה
הַחֲטָאת בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁחֹט הַעֹלָה תִשְׁחֹט הַחֲטָאת לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ
ח קֹדְשִׁים הוּא: הִכֵּן הַמִּחְטָא אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בַּמָּקוֹם קֹדֶשׁ תֹּאכֹל בַּחֲצֵר
ט אֹהֶל מוֹעֵד: כָּל אֲשֶׁר-יִגַע בַּבִּשָּׂרָה יִקְדָּשׁ וְאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָה עַל-הַבֶּגֶד
י אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תִּכְבֵּס בַּמָּקוֹם קֹדֶשׁ: וְכָל-יֶחֱרֵשׁ אֲשֶׁר תִּבְשַׁל-בּוֹ יִשְׁבֹּר
יא וְאִם-בְּכָלִי נִחֲשַׁת בְּשָׁלָה וּמֵרֶק וְשֹׁטֵף בַּמַּיִם: כָּל-זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכֹל אֹתָהּ
יב קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא: וְכָל-חֲטָאת אֲשֶׁר יוֹבֵא מִדָּמָה אֶל-אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר
בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֹאכַל בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹף:

תרגום אונקלוס

מִנַּחַת בַּצּוּעִין תִּקְרִיב לְאֹתִיקְבֵּלָא בְּרַעוּא קָדִים יי: ד וְכֹהֲנָא דִּיתְרַבָּא תַּחֲתוּתָהּ מִבְּנוּהִי יַעֲבִיד יִתֵּה קִיָּם עֲלֵם קָדִים יי גְּמִיר
תַּתְּסָק: ה וְכָל מִנַּחֲתָא דְכֹהֲנָא גְּמִיר תִּהְיִי לֹא תִתְאַכִּיל: ו ומִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר: ז מִלִּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי לְמִימַר
דֹּא אֹרִיתָא דְחֲטָאתָ בְּאַתְרָא דְתַתְּנָכִים עֲלֵתָא תַתְּנָכִים חֲטָאתָ קָדִים יי קֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הִיא: ח כֹּהֲנָא דְמַכְפֵּר בְּדָמָה יִיכַלְנָה
בְּאַתְרֵי קֹדֶשׁ תַּתְּאַכִּיל בְּדֶרֶת מִשְׁכָּן זְמָנָא: ט כָּל דִּיקְרַב בַּבִּשָּׂרָה יִתְקַדֵּשׁ וְדִידֵי מִדָּמָה עַל לְבוּשָׁא דִידֵי עֲלֵה תַחֲוֹר בְּאַתְרֵי
קֹדֶשׁ: י וּמִן דְּחֹסֶף דְּתַתְּבַשֵּׁל בִּיהָ יִתְבַּר וְאִם בְּמָנָא דְנִחֲשָׁא תַתְּבַשֵּׁל וְיִתְמַרִיק וְיִשְׁתַּטֵּף בַּמַּיִם: יא כָּל דְּכוּרָא בַּכֹּהֲנָיָא
יִיכּוֹל יִתֵּה קֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הִיא: יב וְכָל חֲטָאתָא דִּיתַעַל מִדָּמָה לְמִשְׁכָּן זְמָנָא לְכַפֵּרָא בְּקוֹדֶשׁא לֹא תִתְאַכִּיל בְּנוּרָא תַתְּוֹקֵד:

פירוש רש"י

מִנַּחַת פִּתִּים. מִלְּמַד, שֶׁטַעוֹנָה פִּתִּיתָה; [ויי: וְלֹא
פִּתִּיתָה מִמֶּשׁ בְּצִיעִין וּפְרוּרִין, לְפִי שְׂאִינָה נִקְמָצָת,
אַלֹּא כּוֹפֶלָה לְשָׁנִים וְחוֹזֵר וְכוּפֶלָה לְאַרְבָּעָה שָׁנִי
וְעָרַב וְאִינוּ מִבְּדִיל, וְכֵן מִקְטִיר לְאִשִּׁים]: (ד) הַמָּשִׁיחַ
תַּחֲתָיו מִבְּנֵי. הַמָּשִׁיחַ מִבְּנֵי תַּחֲתָיו: כָּלִיל תִּקְטֹר. אֵין
נִקְמָצָת לְהִיּוֹת שִׁירִיָּה נֶאֱכָלִין, אֲלֹא כָּלִיל, וְכֵן
'כָּל מִנַּחַת כֹּהֵן' שֶׁל נִדְּבָה 'כָּלִיל תִּהְיֶה': (ה) כָּלִיל.
כָּלִה שְׁוֶה לְגִבְיָה: (ח) הַמִּחְטָא אֹתָהּ. הָעוֹבֵד
עֲבוּדוֹתֶיהָ, שֶׁהִיא נַעֲשִׂית חֲטָאת עַל יָדוֹ: הַמִּחְטָא
אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה. הָרְאוּי לְעִבּוּדָה, יֵצֵא טָמֵא בְּשַׁעַת
זְרִיקַת דָּמִים, שְׂאִינוּ חוֹלֵק בַּבִּשָּׂר; וְאִי אֲפָשָׁר לוֹמַר
שְׂאוּסֵר שְׂאֵר כֹּהֲנִים בְּאִכְלִיתָהּ, חוּץ מִן הַזּוֹרֵק דָּמָה,
שֶׁהָרִי נֹאמֵר לְמַטָּה 'כָּל זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכֹל אֹתָהּ'
(להלן פסוק יא): (ט) כָּל אֲשֶׁר יִגַע בַּבִּשָּׂרָה. כָּל דְּבַר אֲכָל
אֲשֶׁר יִגַע וַיִּבְלַע מִמֶּנָּה: יִקְדָּשׁ. לְהִיּוֹת כְּמוֹתָ: אִם

מפתח סדרי התנך

סדר ג והפטרות: מרחב הסדר כולל את הקורבנות: מנחה, חטאת, אשם ושלמים. כבהרבה מקומות, הפטרת הסדר
קשורה לראש הסדר והיא פותחת בנבואה שלעתיד לבוא תערב המנחה לפני ה', וְעָרְבָהּ לִה' מִנַּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם
פִּימִי עוֹלָם וְכִשְׁנִים קִדְמִנִיּוֹת: [תרי עשר, מלאכי, כא:ל]

המנחה שבראש הסדר, היא מנחת חינוך שהיא גם מנחת כהן גדול המוקטרת פעמיים בכל יום לאחר הקרבת נסכי
התמיד. רבי ינאי (עמו' 378) מפרש שקורבן זה של מנחה הוא כפרה על מעשה העגל: אַהֲרֹן וּבָנָיו הִיקְרִבְתָּהּ // בְּקוֹרְבָנָם
אוֹתָם קִירְבְּתָהּ ... הֵיוּ כְּמֵאוּסִים בְּפִנְיָהֶם // וְכִמוֹ בְּזוּיִים בְּעֵינֵיהֶם ... טִינָפוּ בְּשִׁמְצַת עֵגֶל זֶה // יֵה בִּכְן הוֹרִיתָה לְכִי זֶה
פִּי אִם נִתְרַחֲקוּ בְּזֶה // לְקוֹרְבָנָם בּוֹ בְּלִשׁוֹן זֶה. וכך לשון מדרש ויקרא רבה: רבנין פתרון קריה באהרן: בלשון זה
הושפל: ואשליכוהו באש ויצא העגל הזה, בלשון זה הוגבה: זה קרבן אהרן ובניו. ואילו רש"י מפרש בתחילת ויהי
ביום השמיני: קח לך עגל, להודיע שמכפר לו הקדוש-ברוך-הוא על ידי עגל זה על מעשה העגל שעשה.
יתכן וזו הסיבה מדוע פותח הסדר במנחת כהן גדול ולא בפרשה הקודמת בתחילת הלכות מנחה וְזֹאת תֹּרַת הַמִּנְחָה.

ג. יד וְזֹאת תֹּרַת הָאֲשָׁם קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים הוּא: בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֹטוּ אֶת־הַעֹלָה כֹּז ג. צו

טו יִשְׁחֹטוּ אֶת־הָאֲשָׁם וְאֶת־דָּמּוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֶת־כָּל־חֻלְבּוֹ
טז יִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶת הָאֵלֶּיָּה וְאֶת־הַחֹלֶב הַמְּכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב: וְאֵת שְׁתֵּי
הַכִּלִּית וְאֶת־הַחֹלֶב אֲשֶׁר עָלֶיהֶן אֲשֶׁר עַל־הַפְּסָלִים וְאֶת־הִיתָרֹת עַל־
יז הַכֶּבֶד עַל־הַכִּלִּית יִסִּירָנָה: וְהִקְטִיר אַתֶּם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁה לַיהוָה
יח אֲשָׁם הוּא: כָּל־זָכָר בְּכֹהֲנִים יֹאכְלֻנּוּ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ יֹאכֹל קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים
יט הוּא: כַּחֲטָאת כָּאֲשֶׁם תֹּרָה אַחַת לָהֶם הִכֵּהן אֲשֶׁר יִכְפֹּר־בוּ לוֹ יִהְיֶה:
כ וְהִכֵּהן הַמִּקְרִיב אֶת־עֹלֹת אִישׁ עֹזֵר הָעֹלָה אֲשֶׁר הַקָּרִיב לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה:
כא וְכָל־מִנְחָה אֲשֶׁר תֹּאפֶה בַּתָּנוּר וְכָל־נֶעֱשֶׂה בַּמִּרְחֶשֶׁת וְעַל־מִחְבַּת לִכְהֵן
כב הַמִּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִּהְיֶה: וְכָל־מִנְחָה בְּלוּלָה־בְשֶׁמֶן וְחִרְבָּה לְכָל־בְּנֵי
אֹהֲרֵן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו:

כג, כד וְזֹאת תֹּרַת זִבַּח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יִקְרִיב לַיהוָה: אִם עַל־תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ כֹז שלישי ד

וְהַקָּרִיב | עַל־זִבַּח הַתּוֹדָה חֲלוֹת מִצּוֹת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן וּרְקִיקֵי מִצּוֹת

תרגום אונקלוס

יג וְדָא אורִיתָא דְאֲשָׁמָא קֹדֶשׁ קֳדָשִׁין הוּא: יד בְּאַתְרָא דִּיכְסוּן יֵת עֲלֵתָא יִכְסוּן יֵת אֲשָׁמָא וְיֵת דְמִיָּה יִזְרוֹק עַל
מִדְבַּחָא סָחור סָחור: טו וְיֵת כָּל תְּרִבִּיָּה יִקְרִיב מִנִּיהּ יֵת אֲלִיתָא וְיֵת תְּרִבָּא דְחָפִי יֵת גִּזָּא: טז וְיֵת תְּרִבִּין כּוֹלִין
וְיֵת תְּרִבָּא דְעִלְיֹהוֹן דְעַל גִּסְסִיָּא וְיֵת חֲצִירָא דְעַל כְּבִדָּא עַל כּוֹלִיתָא יְעִידִנָּה: יז וְיִסִּיק יִתְהוֹן כְּהֵנָּה לְמִדְבַּחָא קוֹרְבָנָא
קָדִם יֵי אֲשָׁמָא הוּא: יח כָּל דְכּוֹרָא בְּכֹהֲנִיָּא יִכְלֹנִיָּה בְּאַתְרָא קָדִישׁ יִתְאַכִּיל קֹדֶשׁ קֳדָשִׁין הוּא: יט כַּחֲטָתָא כֵּן אֲשָׁמָא
אורִיתָא חֲדָא לְהוֹן כְּהֵנָּה דִּיכְפֹר בִּיהּ דִּילִיָּה יְהִי: כ וְכֹהֲנָא דְמִקְרִיב יֵת עֲלֵת גִּבֹּר מִשֹּׁךְ עֲלֵתָא דִּיקְרִיב לְכֹהֲנָא
דִּילִיָּה יְהִי: כא וְכָל מִנְחָתָא דְתִתְאַפִּי בַּתָּנוּרָא וְכָל דְתִתְעַבִּיד בְּרִדְתָּא וְעַל מִסְרִיתָא לְכֹהֲנָא דְמִקְרִיב יִתְהִי דִּילִיָּה תִּהִי:
כב וְכָל מִנְחָתָא דְפִילָא בְּמִשַּׁח וְדִלָּא פִילָא לְכָל בְּנֵי אֹהֲרֵן תִּהִי גִבֹּר כְּאָחִיו: כג וְדָא אורִיתָא דְנִכְסֹת קֳדָשִׁין
דִּיקְרִיב קָדִם יֵי: כד אִם עַל תּוֹדָתָא יִקְרִיבִנִּיָּה וְיִקְרִיב עַל נִכְסֹת תּוֹדָתָא גִּרִיצֵן פְּטִירֵן דְפִילָן בְּמִשַּׁח וְאַסְפוּגִין פְּטִירִין

פירוש רש"י

(יג) קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים הוּא. הוּא קָרֵב וְאֵין תְּמוּרָתוֹ קָרֵבָה:
(יד) יִשְׁחֹטוּ. רִבָּה שׁוֹחֲטִין הִרְבָּה, לְפִי שְׁמֻצִינוּ אֲשָׁם
בְּצִבּוֹר נֶאֱמַר 'יִשְׁחֹטוּ' – רַבִּים; וְתִלָּאוּ בְּעוֹלָה –
לְהִבִּיא עוֹלֹת צִבּוֹר לְצָפוֹן: (טו) וְאֵת כָּל חֻלְבּוֹ וְגו'. עַד
כָּאן לֹא נִתְפָּרְשׁוּ אֲמוּרִין בְּאֲשָׁם לְכָד הֲצִרָךְ לְפָרֶשֶׁם
כָּאן, אֲבָל חֲטָאת – כִּכָּר נִתְפָּרֶשׁ בָּהּ בְּפִרְשֵׁת 'וַיִּקְרָא'
(ב:ח-ט): אֵת הָאֵלֶּיָּה. לְפִי שְׁאֲשָׁם אֵינוֹ בָּא אֶלָּא אֵיל אוֹ
כֶּבֶשׂ, וְאֵיל וְכֶבֶשׂ נִתְרַבּוּ בְּאֵלֶּיָּה: (יז) אֲשָׁם הוּא. עַד
שִׁנְתֵּנִק שְׁמוֹ מִמֶּנּוּ; לְמַד עַל אֲשָׁם שְׁמָתוֹ בְּעָלָיו אוֹ
שְׁנַתְכִפְרוּ בְּעָלָיו, אֵף עַל פִּי שְׁעוּמָד לְהִיּוֹת דְּמִי
עוֹלָה לְקִיץ הַמִּזְבֵּחַ, אִם שְׁחֹטוּ סִתָּם – אֵינוֹ כָּשֶׁר
לְעוֹלָה, קָדִם שְׁנַתְכִ לְרַעֲיָה; וְאֵינוֹ בָּא לְלַמֵּד עַל
הָאֲשָׁם שֶׁיֵּהָא פְּסוּל שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ, כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ 'הוּא'
הַכְּתוּב בַּחֲטָאת (לְעִיל ב:כד) – לְפִי, שְׁאֲשָׁם לֹא נֶאֱמַר
בּוֹ 'אֲשָׁם הוּא', אֶלָּא לְאַחַר הַקְּטֹרֶת אֲמוּרִין, וְהוּא
עֲצָמוֹ שְׁלֹא הִקְטִירוּ אֲמוּרָיו – כָּשֶׁר: (יח) קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים
הוּא. בַּתּוֹרָה כֹּהֲנִים הוּא נִדְרָשׁ: (יט) תּוֹרָה אַחַת לָהֶם.
בְּדָבָר זֶה: הִכֵּהן אֲשֶׁר יִכְפֹּר בּוֹ. הִרְאִיו לְכַפֶּרָה, חוֹלֵק
בּוֹ, פָּרַט לְטָבוֹל יוֹם וּמִחְסָר כְּפֹרִים וְאוֹנֵן: (כ) עֹזֵר
הָעֹלָה אֲשֶׁר הַקָּרִיב לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה. פָּרַט לְטָבוֹל

ג

צו

כח מִשְׁחִים בַּשֶּׁמֶן וְסֹלֶת מִרְבֶּכֶת חֹלֶת בְּלוּלַת בַּשֶּׁמֶן: עַל־חֹלֶת לֶחֶם חֲמֵץ
 כו יִקְרִיב קֶרְבָּנוּ עַל־זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו: וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל־קֶרְבָּן
 כז תְּרוּמָה לַיהוָה לִכְהֹן הַזֶּרֶק אֶת־דָּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה: וּבִשֹׁר זֶבַח תּוֹדַת
 כח שְׁלָמִיו בַּיּוֹם קֶרְבָּנוּ יֵאָכֵל לֹא־יֵנִיחַ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר: וְאִם־נָדָר | אוֹ נִדְבָה
 זֶבַח קֶרְבָּנוּ בַּיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמַּחֲרַת וְהַנּוֹתֵר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל:
 כט, ל וְהַנּוֹתֵר מִבִּשֹׁר הַזֶּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֶף: וְאִם הָאָכֹל יֵאָכֵל
 מִבִּשֹׁר־זֶבַח שְׁלָמִיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יִרְצֶה הַמִּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יִחְשֹׁב לוֹ
 לא פָגוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָה תִּשָּׂא: וְהַבִּשֹׁר אֲשֶׁר־יִגַּע בְּכָל־
 לב טָמֵא לֹא יֵאָכֵל בָּאֵשׁ יִשָּׂרֶף וְהַבִּשֹׁר כָּל־טָהוֹר יֵאָכֵל בִּשֹׁר: וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־
 תֹּאכַל בִּשֹׁר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְטָמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
 לג הֵהוּא מֵעַמִּיהֶ: וְנֶפֶשׁ כִּי־תִגַּע בְּכָל־טָמֵא בְּטָמְאָת אָדָם אוֹ בְּבַהֲמָה טָמְאָה

תרגום אונקלוס

דמשיחין במשח וסלת רביכא גריצן דפילן במשח: כח על גריצן דלחים חמיע יקריב קורבניה על נכסת תודת
 קודשונה: כו ויקריב מניה חד מפל קורבנא אפרשותא קדם יי לכהנא דיזרוק ית דם נכסת קודשיא דיליה יהי:
 כז ובשור נכסת תודת קודשונה ביום קורבניה יתאכיל לא יצנע מניה עד צפרא: כח ואם נדרא או נדבתא נכסת
 קורבניה ביום דיקריב ית נכסתיה יתאכיל וביומא דבתרוהי ודישתאר מניה יתאכיל: כט ודישתאר מבשור נכסתא
 ביומא תליתאה בנורא יתוקד: ל ואם אתאכלא יתאכיל מבשור נכסת קודשונה ביומא תליתאה לא יהי לרעוא דמקריב
 יתיה לא יתחשיב ליה מרחק יהי ואנש דייכול מניה חוביה יקביל: לא ובשור קודשא דיקרב בכל מסאב לא יתאכיל
 בנורא יתוקד ובשור קודשא כל דידיפי לקודשא ייכול בשור קודשא: לב ואנש דייכול בשורא מנכסת קודשיא דקדם יי
 וסאובתיה עלוהי וישתיצי אנשא ההוא מעמיה: לג ואנש ארי יקרב בכל מסאב בסואבת אנשא או בכעירא מסאבא

פירוש רש"י

לא יחשב, בשעת הקרבה הוא נפסל, ואינו נפסל
 בשלישי. וכן פרושו: בשעת הקרבתו לא תעלה
 זאת במחשבה, ואם חשב – פגול יהיה: והנפש
 האכלת ממנו. אפלו בתוך הזמן – עונה תשא:
 (לא) והבשר. של קדש שלמים אשר יגע בכל טמא
 לא יאכל: והבשר. לרבות איבר שיצא מקצתו –
 שהפנימי מתר: כל טהור יאכל בשר. מה תלמוד
 לומר? לפי שנאמר 'ודם זבחיך ישפך וגו' והבשר
 תאכל' (דברים יא:ח) יכול, לא יאכלו שלמים אלא
 הבעלים? לכך נאמר 'כל טהור יאכל בשר': [והבשר
 כל טהור יאכל בשר. כלומר, כל מה שאסרתי לך
 בחטאת ואשם, שאם יצאו חוץ לקלעים – אסורין,
 כמו שכתוב 'בחצר אהל מועד יאכלוה' (לעיל ב:ע),
 בבשר זה אני אומר לך – 'כל טהור יאכל בשר',
 אפלו בכל העיר: (לב) וטמאתו עליו. בטמאת הגוף
 הכתוב מדבר, אבל טהור שאכל את הטמא אינו
 ענוש פרת, אלא באזהרה 'והבשר אשר יגע בכל
 טמא וגו' – ואזהרת טמא שאכל את הטהור אינה
 מפרשת בתורה, אלא חקמים למדוה בגזרה שוה;
 שלש פרות אמורות באוכלי קדשים בטמאת
 הגוף, ודרשום רבותינו בשבועות (דף י:א): אחת
 לכלל, ואחת לפרט, ואחת ללמד על קרבן עולה
 ויורד שלא נאמר אלא על טמאת מקדש וקדשיו:

מרבכת. לחם חלוט ברותחין כל צרכו: (כח) יקריב
 קרבנו על זבח. מגיד, שאין הלחם קדוש קדשת
 הגוף לפסל ביוצא וטבול יום, ומלצאת לחלין
 בפדיון, עד שישחט הזבח: (כו) אחד מפל קרבן.
 לחם אחד מפל מין ומין יטל תרומה לכהן העובד
 עבודתה, והשאר נאכל לבעלים; ובשרה לבעלים
 חוץ מחזה ושוק שבה, כמו שמפרש למטה תנופת
 חזה ושוק בשלמים (להלן פסוקים מב-מו), והתודה
 קרויה שלמים: (כז) ובשור זבח תודת שלמיו. יש
 כאן רבויין הרבה: לרבות חטאת ואשם ואיל נזיר
 וחגיגת ארבעה עשר, שיהיו נאכלין ליום ולילה:
 ביום קרבנו יאכל. וכזמן בשרה – זמן לחמה: לא
 יניח ממנו עד בקר. אבל אוכל הוא כל הלילה; אם
 כן למה אמרו עד חצות? כדי להרחיק אדם מן
 העברה: (כח) ואם נדר או נדבה. שלא הביאה על
 הודאה של נס, אינה טעונה לחם, ונאכלת לשני
 ימים, כמו שמפרש בענין: וממחרת והנותר ממנו.
 בראשון יאכל. ו"ו זו יתרה היא, ויש כמוה הרבה
 במקרא, כגון: 'ואלה בני צבעון ואיה וענה'
 (בראשית לב:מה), 'תת וקדש וצבא מרמס' (דניאל ה:ט):
 (ל) ואם האכל יאכל וגו'. במחשב בשחיטה לאכלו
 בשלישי הכתוב מדבר; יכול, אם אכל ממנו
 בשלישי יפסל למפרע? תלמוד לומר 'המקריב אותו

ג

או בכל־שקץ טמא ואכל מבשר־זבח השלמים אשר ליהוה ונכרתה
 לה הנפש ההוא מעמיה: וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל
 לאמר כל־חלב שור וכשב ועז לא תאכלו: וחלב גבלה וחלב טרפה
 יעשה לכל־מלאכה ואכל לא תאכלהו: כי כל־אכל חלב מן־הבהמה
 אשר יקריב ממנה אשה ליהוה ונכרתה הנפש האכלת מעמיה: וכל־
 דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: כל־נפש אשר־תאכל
 כל־דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה:

מ, מא וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל לאמר המקריב את־
 מב זבח שלמיו ליהוה יביא את־קרבנו ליהוה מזבח שלמיו: ידיו
 תביאינה את אשי יהוה את־החלב על־החזה יביאנו את החזה להניף
 מג אתו תנופה לפני יהוה: והקטיר הפה את־החלב המזבחה והיה החזה
 מד לאהרן ולבניו: ואת שוק הימין תתנו תרומה לפה מזבחי שלמיכם:
 מה המקריב את־דם השלמים ואת־החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין

תרגום אונקלוס

או בכל שקץ מסאב ויכול מבשר נכסת קודשׁיא דקדם יי וישתיצי אנשא ההוא מעמיה: לו ומליל יי עם משה
 למימר: לה מליל עם בני ישראל למימר כל תרב תור ואמר ועז לא תיכלון: לו ותרב גבילא ותרב תבירא יתעביר לכל
 עבירא ומיכל לא תיכלוניה: לו ארי כל דייכול תרבא מן בעירא דיקריב מנה קורבנא קדם יי וישתיצי אנשא דייכול
 מעמיה: לה וכל דמא לא תיכלון בכל מושבתיכון דעופא ודבעירא: לו כל אנש דייכול כל דם וישתיצי אנשא ההוא
 מעמיה: מ ומליל יי עם משה למימר: מא מליל עם בני ישראל למימר דמקריב ית נכסת קודשׁוהי קדם יי ייתי ית
 קורבניה לקדם יי מנכסת קודשׁוהי: מב ידוהי ייתין ית קורבניא דיי ית תרבא על חדיא ייתנינה ית חדיא לארמא יתיה
 ארמא קדם יי: מג ויסיק כהנא ית תרבא למדבחה ויהי חדיא לאהרן ולבניה: מד וית שקא דימינא תתנון אפרשיתא
 לכהנא מנכסת קודשׁיכון: מה דמקריב ית דם נכסת קודשׁיא וית תרבא מבני אהרן דיליה תהי שקא דימינא

פירוש רש"י

ל'ו) יעשה לכל מלאכה. בא ולמד על החלב, שאינו
 מטמא טמאת גבלות: ואכל לא תאכלהו. אמרה
 תורה: יבוא אסור גבלה וטרפה ויחול על אסור
 חלב, שאם אכלו, יתחייב אף על לאו של גבלה,
 ולא תאמר: 'אין אסור חל על אסור': (ל'ח) בכל
 מושבתיכם. לפי שהיא חובת הגוף ואינה חובת
 קרקע, נוהגת בכל מושבות, ובמסכת קדושין בפרק
 א' (דף ל"ז) מפרש למה הצריך לומר: לעוף ולבהמה.
 פרט לדם דגים וחגבים: (מ"ב) ידיו תביאינה וגו'.
 שתהא יד הבעלים מלמעלה והחלב והחזות נתונין
 בה, ויד כהן מלמטה, ומניפין את אשי ה'. ומה הן
 האשים? : את החלב על החזה יביאנו. כשמביאו
 מבית המטבחים, נותן חלב על החזה, וכשנותנו
 ליד המניף [ויג הפה המניף] נמצא החזה למעלה
 והחלב למטה. וזהו האמור במקום אחר 'שוק
 התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו

ספק במיקום פרשה פתוחה: בפסוק ל"ד או מ? ברשימה שסידר הרמבם את כל הפרשות הפתוחות והסתומות ישנה
 אי בהירות אחת (הלכות תפילין ומוזזה וספר תורה בסיום פרק ח) במניין הפרשיות של ספר ויקרא כתב: "וזאת תורת זבח
 וכו', וידבר וכו' דבר אל בני ישראל, וידבר וכו' קח את אהרן – כולן פתוחות והן שש". אולם הפסוק 'וידבר וכו' דבר
 אל בני ישראל' נמצא פעמיים בסמיכות בין שתי הפרשיות, זו הקודמת לו וזו שלאחריה. ויש בכך שתי מסורות
 בספרי תימן הפרשיה הפתוחה היא בפסוק ל"ד, ואילו בספרי ספרד ואשכנז הפרשיה הפתוחה היא בפסוק מ.

ג

מו למנה: כי את-חזה התנופה ואת | שוק התרומה לקחתי מאת בני-
 ישראל מזבחי שלמיהם ואתן אתם לאהרן הכהן ולבניו לחק-עולם
 מאת בני ישראל: זאת משחת אהרן ומשחת בניו מאשי יהוה ביום
 מח הקריב אתם לכהן ליהוה: אשר צוה יהוה לתת להם ביום משחו אתם
 מט מאת בני ישראל חקת עולם לדורותם: זאת התורה לעלה למנה
 נ ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים: אשר צוה יהוה את-משה
 בחר סיני ביום צותו את-בני ישראל להקריב את-קרבניהם ליהוה
 במדבר סיני:

ד א, ב וידבר יהוה אל-משה לאמר: קח את-אהרן ואת-בניו אתו ואת הבגדים
 ואת שמן המשחה ואת | פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות:
 ג, ד ואת כל-העדה הקהל אל-פתח אהל מועד: ויעש משה כאשר צוה יהוה
 ה אתו ותקהל העדה אל-פתח אהל מועד: ויאמר משה אל-העדה זה
 ו הדבר אשר-צוה יהוה לעשות: ויקרב משה את-אהרן ואת-בניו וירחץ
 ז אתם במים: ויתן עליו את-הכתנת ויחגור אתו באבנט וילבש את-
 המעיל ויתן עליו את-האפד ויחגור אתו בחשב האפד ויאפד לו בו:
 ח, ט וישם עליו את-החשן ויתן אל-החשן את-האורים ואת-התמים: וישם
 את-המצנפת על-ראשו וישם על-המצנפת אל-מול פניו את ציץ הזהב
 י נזר הקדש כאשר צוה יהוה את-משה: ויקח משה את-שמן המשחה

תרגום אונקלוס

לחלק: מו ארי ית חדיא דארמותא וית שקא דאפרשיותא נסיבית מן בני ישראל מנכסת קודשיהון ויהבית תהון לאהרן
 כהנא ולבנוהי לקים עלם מן בני ישראל: מו דא רבות אהרן ורבות בנוהי מקורבניא דיי ביומא דיקרבון תהון לשמשא
 קדם יי: מח דפקיד יי למתן להון ביומא דירבון תהון מן בני ישראל קים עלם לדריהון: מט דא אורייתא לעלתא למנחתא
 ולחטאת ולאשמת ולקורבניא ולנכסת קודשיא: נ דפקיד יי ית משה בטורא דסיני ביומא דפקיד ית בני ישראל לקרבא
 ית קורבניהון קדם יי במדברא דסיני:

א ומליל יי עם משה למימר: ב קריב ית אהרן וית בנוהי עמיה וית לבושיא וית משחא דרבותא וית תורא דחטאת וית
 תרין דכרין וית סלא דפטיריא: ג וית כל כנשתא כנוש לתרע משכן זמנא: ד ועבד משה כמא דפקיד יי יתיה ואתכנישת
 כנשתא לתרע משכן זמנא: ה ואמר משה לכנשתא דין פתגמא דפקיד יי למעבד: ו קריב משה ית אהרן וית בנוהי ואסחי
 יתהון במיא: ז ויהב עלוהי ית כתונא וזריז יתיה בהמנא ואלביש יתיה ית מעילא ויהב עלוהי ית איפודא וזריז יתיה
 בהמין איפודא ואתקין ליה ביה: ח ושוי עלוהי ית חושנא ויהב בחושנא ית אורייתא וית תומקא: ט ושוי ית מצנפתא על
 רישיה ושוי על מצנפתא לקביל אפוהי ית ציצא דדהבא כלילא דקודשא כמא דפקיד יי ית משה: י ונסיב משה ית משחא

פירוש רש"י

(מו) תנופה, תרומה. מוליך ומביא, מעלה ומוריד:
 (מט) ולמלוואים. ליום חנוך הכהנה:
 סדר ד (ב) קח את אהרן. פרשה זו נאמרה שבעת
 ימים קדם הקמת המשכן, שאין מקדם ומאחר
 בתורה: קח את אהרן. קחנו בדברים ומשכהו: ואת
 פר החטאת וגו'. אלו האמורים בענין צואת המלוואים
 ב'ואתה תצוה': ועכשו ביום ראשון למלוואים חזר
 וזרזו בשעת מעשה: (ג) הקהל אל פתח אהל מועד.
 זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרבה:
 (ה) זה הדבר. דברים שתראו שאני עושה לפניכם –
 צוני הקדוש ברוך הוא לעשות, ואל תאמרו
 'לכבודי ולכבוד אחי אני עושה'. כל הענין הזה [ויג'
 דפרשת המלוואים] פרשתי ב'ואתה תצוה' (שמות
 כב:א–ד): (ח) את האורים. כתב של שם המפרש:
 (ט) וישם על המצנפת. פתילי תכלת הקבועים בציץ
 נתן על המצנפת; נמצא הציץ תלוי במצנפת:

ד

יא

צו

וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֶשְׁרֵי־בּוֹ וַיִּקְדֹּשׁ אֹתָם: וַיֵּז מִמֶּנּוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ

שִׁבְעַת פַּעֲמִים וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כִּנּוֹ

יָב לְקֹדֶשֶׁם: וַיִּצַק מִשְׁמֵן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אֶהֱרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקֹדֶשׁוֹ:

יג וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי אֶהֱרֹן וַיִּלְבָּשֶׂם כִּתְנֹת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אֲבִנֹט וַיַּחְבֹּשׁ

יד לָהֶם מַגְבָּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיַּגֵּשׁ אֵת פֶּר הַחֻטָּאת וַיִּסְמְךְ

חמישי

טו אֶהֱרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ פֶּר הַחֻטָּאת: וַיִּשְׁחֹט וַיִּקַּח מִשֶּׁה אֶת־

הַדָּם וַיִּיתֵן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעָיו וַיַּחֲטֵא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־

טז הָדָם יִצַק אֶל־יִסּוּד הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְדָּשֶׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו: וַיִּקַּח אֶת־כָּל־הַחֶלֶב

אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת יִתְרַת הַכֹּהֵן וְאֶת־שְׁתֵּי הַכֹּלִית וְאֶת־חִלְבֵּהוּן וַיִּקְטֹר

יז מִשֶּׁה הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־הַפֶּר וְאֶת־עֲרוֹ וְאֶת־בִּשְׁרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ שָׂרָף בָּאֵשׁ

יח מִחוּץ לַמִּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּקְרַב אֵת אֵיל הָעֹלָה וַיִּסְמְכוּ

יט אֶהֱרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאֵיל: וַיִּשְׁחֹט וַיִּזְרֹק מִשֶּׁה אֶת־הַדָּם

כ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֶת־הָאֵיל נָתַח לְנִתְחָיו וַיִּקְטֹר מִשֶּׁה אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־

כא הַנִּתְחִים וְאֶת־הַפֶּדֶר: וְאֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־הַפְּרָעִים רָחַץ בַּמַּיִם וַיִּקְטֹר מִשֶּׁה

אֶת־כָּל־הָאֵיל הַמִּזְבֵּחַה עֹלָה הוּא לְרִיח־נִיחֹחַ אֲשֶׁה הוּא לַיהוָה כַּאֲשֶׁר

ששי

כב צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּקְרַב אֶת־הָאֵיל הַשְּׁנִי אֵיל הַמִּלֻּאִים וַיִּסְמְכוּ אֶהֱרֹן

כג וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאֵיל: וַיִּשְׁחֹט וַיִּקַּח מִשֶּׁה מִדָּמּוֹ וַיִּיתֵן עַל־

תְּנוּךְ אֶזְנוֹ אֶהֱרֹן הַיְמָנִית וְעַל־כֹּהֵן יְדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־כֹּהֵן רִגְלוֹ הַיְמָנִית:

תרגום אונקלוס

דְּרַבּוּתָא וּרְבִי יֵת מִשְׁכְּנָא וַיֵּת כָּל דְּבִיָּה וְקָדִישׁ יִתְהוּן: יא וְאֵדִי מִנִּיה עַל מִדְּבַחָא שִׁבְעַת זְמָנִין וּרְבִי יֵת מִדְּבַחָא וַיֵּת כָּל מְנוּחֵי וַיֵּת כִּיּוֹרָא וַיֵּת בְּסִיסִיָּה לְקֹדֶשׁוֹתְהוּן: יב וְאַרְיִק מִמִּשְׁחָא דְּרַבּוּתָא עַל רִישָׁא דְּאֶהֱרֹן וּרְבִי יֵתִיה לְקֹדֶשׁוֹתִיהָ: יג וְקָרִיב מֹשֶׁה יֵת בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאֶלְבִּישֵׁנוֹן כְּתוּבִין וְזִרְיֵי יִתְהוּן הַמִּינִין וְאַתְקִין לְהוֹן קוֹבְעִין כְּמָא דְּפָקִיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: יד וְקָרִיב יֵת תּוֹרָא דְּחֻטָּאת וּסְמֵךְ אֶהֱרֹן וּבִנְהוּי יֵת יִדִּיהוֹן עַל רִישׁ תּוֹרָא דְּחֻטָּאת: טו וְנָכְס וְנָסִיב מֹשֶׁה יֵת דְּמָא וַיֵּהָב עַל קַרְנֵת מִדְּבַחָא סְחוּר סְחוּר בְּאֶצְבָּעִיה וְדָכִי יֵת מִדְּבַחָא וַיֵּת דְּמָא אֲרִיק לִיסוּדָא דְּמִדְּבַחָא וְקָדִישָׁה לְכַפֵּרָא עֲלוּהִי: טז וְנָסִיב יֵת כָּל תְּרַבָּא דְּעַל גִּזָּא וַיֵּת חֲצֵר כְּבֹדָא וַיֵּת תְּרַתִּין כּוּלִין וַיֵּת תְּרַבְּהוֹן וְאַסִּיק מֹשֶׁה לְמִדְּבַחָא: יז וַיֵּת תּוֹרָא וַיֵּת מִשְׁכִּיָּה וַיֵּת בִּשְׁרִיָּה וַיֵּת אוּכְלִיָּה אוּקִיד בְּנוֹרָא מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא כְּמָא דְּפָקִיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: יח וְקָרִיב יֵת דְּכָרָא דְּעֹלָתָא וּסְמְכוּ אֶהֱרֹן וּבִנְהוּי יֵת יִדִּיהוֹן עַל רִישׁ דְּכָרָא: יט וְנָכְס וְזָרַק מֹשֶׁה יֵת דְּמָא עַל מִדְּבַחָא סְחוּר סְחוּר: כ וַיֵּת דְּכָרָא פְּלִיג לְאַבְרוּהִי וְאַסִּיק מֹשֶׁה יֵת רִישָׁא וַיֵּת אֲבִרָא וַיֵּת תְּרַבָּא: כא וַיֵּת גִּזָּא וַיֵּת פְּרָעִיא חֲלִיל בְּמִיא וְאַסִּיק מֹשֶׁה יֵת כָּל דְּכָרָא לְמִדְּבַחָא עֲלָתָא הוּא לְאַתְקַבְּלָא פְּרָעִיא קוֹרְבָנָא הוּא קָדִים יֵי כְּמָא דְּפָקִיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: כב וְקָרִיב יֵת דְּכָרָא תְּנִינָא דְּכָר קוֹרְבָנָא וּסְמְכוּ אֶהֱרֹן וּבִנְהוּי יֵת יִדִּיהוֹן עַל רִישׁ דְּכָרָא: כג וְנָכְס וְנָסִיב מֹשֶׁה מִדְּמִיָּה וַיֵּהָב עַל רוּם אוּדְנָא דְּאֶהֱרֹן דִּימִינָא וְעַל אֵלִיוֹן דִּיָּה דִּימִינָא וְעַל אֵלִיוֹן רִגְלִיָּה דִּימִינָא:

פירוש רש"י

(יא) וַיֵּז מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ. לֹא יִדְעָתִי הֵיכָן נִצְטָוָה בְּהִזְאוֹת הַלָּלוּ: (יב) וַיִּצַק וְגו' וַיִּמְשַׁח. בְּתַחֲלָה יוֹצֵק עַל רֹאשׁוֹ וְאַחֲרָיָה נֹתֵן בֵּין רִיסֵי עֵינָיו וּמוֹשֵׁךְ בְּאֶצְבָּעוֹ מִזֶּה לָּזֶה: (יג) וַיַּחְבֹּשׁ. לְשׁוֹן קִשְׁיָרָה: (טו) וַיַּחֲטֵא אֶת הַמִּזְבֵּחַ. חֲטָא וְטָהֵרוֹ מִזְרוֹת לְכַנֵּס לְקֹדֶשׁוֹ: וַיִּקְדָּשֶׁהוּ.

מפתח סדרי התנ"ך הפטרת סדר ד' חושפת רגישות חינוכית גבוהה של חכמי ישראל. באופן נדיר, היא כוללת שני דילוגים בתחילת ההפטרה! מרחב ההפטרה הוא בשמואל ב': יט – ג:ב, אלא שדילגו על ב:כג–כז ועל ב:כז. הסדר כאן פותח בקח אֶת־אֶהֱרֹן וּפְתִיחַת הַפְּטָרָה חוֹזֶרֶת עַל בַּחֲרִירָה זֶה וּבַחֲרִירָה אֲתוֹ מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן, אולם, ההפטרה היא נבואתו הראשונה של שמואל ותוכנה הוא נאמנות לה' ותוכחה לעלי הכהן. הדילוג הוא על הפסוקים הקשים של העונש.

ד

כד

צו

וַיִּקְרָב אֶת־בְּנֵי אֱהֲרֹן וַיִּתֵּן מֹשֶׁה מִן־הַדָּם עַל־תְּנוּךְ אַזְנוֹם הַיְמָנִית וְעַל־בִּהֶן

יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בִּהֶן רִגְלָם הַיְמָנִית וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ

כה סָבִיב: וַיִּקָּח אֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הָאֵלֶיָּה וְאֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקָּרֶבֶת וְאֶת

כו יִתְּרֵת הַכֹּהֵן וְאֶת־שְׁתֵּי הַכֹּלִיֹּת וְאֶת־חֶלְבֶּהֶן וְאֶת שׁוֹק הַיְמִינִי: וּמָסַל

הַמִּצֹּת אֲשֶׁר | לִפְנֵי יְהוָה לָקַח חֲלֵת מִצֶּה אַחַת וְחֲלֵת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת

כז וּרְקִיק אֶחָד וַיִּשֶׂם עַל־הַחֵלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיְמִינִי: וַיִּתֵּן אֶת־הַכֹּל עַל כַּפֵּי

כח אֱהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וַיִּנָּף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה: וַיִּקָּח מֹשֶׁה אֹתָם מֵעַל

כח כַּפֵּיהֶם וַיִּקְטֹר המִזְבֵּחַ עַל־הָעֹלָה מִלֵּאִים הֵם לָרִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה הוּא

כט לַיהוָה: וַיִּקָּח מֹשֶׁה אֶת־הַחֹזֶה וַיִּנִּיפֵהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵיל הַמִּלֵּאִים

שביעי

ל לַמֹּשֶׁה הָיָה לְמִנְּה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּקָּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן

צו

הַמִּשְׁחָה וּמִן־הַדָּם אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּזְ עַל־אֱהֲרֹן עַל־בִּגְדָיו וְעַל־בָּנָיו

וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אֹתוֹ וַיִּקְדֹּשׁ אֶת־אֱהֲרֹן אֶת־בִּגְדָיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בִּגְדֵי

לא בָּנָיו אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אֱהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו בְּשָׁלוֹ אֶת־הַבֶּשֶׂר פָּתַח אֹהֶל

מוֹעֵד וְשֵׁם תֹּאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֵּאִים כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי

לב לֵאמֹר אֱהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ: וְהַנּוֹתֵר בַּבֶּשֶׂר וּבַלֶּחֶם בְּאֵשׁ תִּשְׂרָפוּ:

מפטיר

לג וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ שִׁבְעַת יָמִים עַד יוֹם מִלֵּאת יְמֵי מִלֵּאֵיכֶם

לד כִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת־יְדֵיכֶם: כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה צִוָּה יְהוָה

לה לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: וּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד תִּשְׁבּוּ יוֹמָם וּלְלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים

לו וּשְׁמֵרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא תָמוּתוּ כִּי־כֵן צִוִּיתִי: וַיַּעַשׂ אֱהֲרֹן וּבָנָיו

תרגום אונקלוס

כד וַיִּקְרַב יֵת בְּנֵי אֱהֲרֹן וַיִּהְיֶה מֹשֶׁה מִן דְּמָא עַל רוּם אֹדְנֵהוּן דִּימִינָא וְעַל אֲלִיּוֹן דִּיהוֹן דִּימִינָא וְעַל אֲלִיּוֹן רִגְלֵהוּן דִּימִינָא וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה עַל דְּמָא עַל מִדְּבָחָא סְחֹר סְחֹר: כה וַיִּסָּב יֵת תְּרַבָּא וַיֵּת אֲלִיָּתָא וַיֵּת כָּל תְּרַבָּא דְעַל גּוּא וַיֵּת חֲצֵר כְּבֻדָּא וַיֵּת תְּרִתִּין כּוֹלִין וַיֵּת תְּרַבְּהוֹן וַיֵּת שְׁקָא דִימִינָא: כז וּמִסְלָא דְפִטְרִיָּא דְקָדָם יֵי נָסִיב גְּרִיצָתָא פִּטְרִיתָא חֲדָא וּגְרִיצָתָא דְלַחִים מִשַׁח חֲדָא וְאַסְפּוּג חֲדָא וְשׁוּי עַל תְּרַבָּא וְעַל שְׁקָא דִימִינָא: כח וַיִּהְיֶה יֵת כּוֹלָא עַל יְדֵי אֱהֲרֹן וְעַל יְדֵי בְנוֹהֵי וְאַרְיִם יִתְהוֹן אֲרָמָא קָדָם יֵי: כח וַיִּסָּב מֹשֶׁה יִתְהוֹן מֵעַל יִתְהוֹן וְאַסְיִק לְמִדְּבָחָא עַל עֲלִתָא קוֹרְבָנָא אֲנוּן לְאַתְקַבְּלָא בְּרַעוּא קוֹרְבָנָא הוּא קָדָם יֵי: כט וַיִּסָּב מֹשֶׁה יֵת חֲדָא וְאַרְיִמָּה אֲרָמָא קָדָם יֵי מִדְּכַר קוֹרְבָנָא לְמֹשֶׁה הוּא לְחֻלְקָא כְּמָא דְפִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: ל וַיִּסָּב מֹשֶׁה מִמִּשְׁחָא דְרִבּוּתָא וּמִן דְּמָא דְעַל מִדְּבָחָא וְאַדִּי עַל אֱהֲרֹן עַל לְבוּשׁוֹהִי וְעַל בְּנוֹהִי וְעַל לְבוּשֵׁי בְנוֹהִי עֲמִיָּה וּקְדִישׁ יֵת אֱהֲרֹן יֵת לְבוּשׁוֹהִי וַיֵּת בְּנוֹהִי וַיֵּת לְבוּשֵׁי עֲמִיָּה: לא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבְנוֹהִי בְשִׁילוֹ יֵת בְּשָׂרָא בְּתַרְע מִשְׁכָּן זְמָן תִּיכְלוּן יִתִּיה וַיֵּת לְחֻמָּא דְבִסְל קוֹרְבָנָא כְּמָא דְפִקִּידִית לְמִימֵר אֱהֲרֹן וּבְנוֹהִי יִיכְלוּנִיה: לב וַיִּשְׁתָּאֵר בְּבִשְׂרָא וּבְלֻחָמָא בְּנוֹרָא תִיִּקְדוּן: לג וּמִתַּרְע מִשְׁכָּן זְמָן לֹא תִפְקוּן שִׁבְעָא יוֹמִין עַד יוֹם מִשְׁלָם יוֹמֵי קוֹרְבָנָא וְאַרְיִ שִׁבְעָא יוֹמִין יִתְקַרֵּב קוֹרְבָנָא: לד כְּמָא דְעֵבֵד בְּיוֹמָא הַדִּין פִּקִּיד יֵי לְמַעַבֵּד לְכַפֵּרָא עֲלֵיכוֹן: לה וּבְתַרְע מִשְׁכָּן זְמָן תִּתְּבוּן יֵימָם וּלְלֵילֵי שִׁבְעָא יוֹמִין וְתִשְׁרוּן יֵת מִטְרַת מִימְרָא דִּי וְלֹא תָמוּתוּן אֲרִי כֵן אֲתַפְקִידִית: לו וַעֲבַד אֱהֲרֹן וּבְנוֹהִי

פירוש רש"י

(כז) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְחֶמֶת שֶׁמֶן. הָיָה רְבוּכָה, שֶׁהָיָה מְרֻבָּה בָּהּ שֶׁמֶן כְּנֶגֶד הַחֲלוּת וְהַרְקִיקוּן, כִּד מְפָרֵשׁ בְּמִנְחֹת (דף פ"ט): (כח) וַיִּקְטֹר המִזְבֵּחַ. מֹשֶׁה שִׁמֵּשׁ כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּלּוּאִים בְּחֻלּוֹק לְכֵן: עַל הָעֹלָה. אַחֵר הָעֹלָה, וְלֹא מִצִּינוֹ שׁוֹק שֶׁל שְׁלֵמִים קָרֵב בְּכָל מְקוֹם, חוּץ מִזֶּה: (ל"ד) צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת. כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים;

וּרְבוּתֵינוּ דְרָשׁוּ: 'לַעֲשׂוֹת' – זֶה מַעֲשֵׂה פָּרָה, 'לְכַפֵּר' – זֶה מַעֲשֵׂה יוֹם הַכַּפּוּרִים; וְלִלְמַד, שֶׁכֵּהָן גְּדוֹל טְעוֹן פְּרִישָׁה קָדָם יוֹם הַכַּפּוּרִים שִׁבְעַת יָמִים, וְכֵן הִכָּהֵן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה: (ל"ה) וְלֹא תָמוּתוּ. הָאֵם לֹא תַעֲשׂוּ כֵן, הָרִי אֹתָם חֲיִבִּים מִיָּתָה: (ל"ו) וַיַּעֲשׂ אֱהֲרֹן וּבָנָיו. לְהַגִּיד שִׁבְחָן, שֶׁלֹּא הָטוּ יָמִין וּשְׂמָאל:

ד

לֹא אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה:

וַיְהִי בַיּוֹם ל'

שמיני

לח השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר אל-אהרן קח
 ט עֵגֶל בֶּן־בָּקָר לְחֹטֵאת וְאֵיל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרַב לִפְנֵי יְהוָה: וְאֶל־
 בני ישראל תִּדְבֹר לֵאמֹר קָחוּ שְׂעִיר־עִזִּים לְחֹטֵאת וְעֵגֶל וְכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה
 מ תְּמִימִם לְעֹלָה: וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים לְזִבְחַת לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בָּלוּלָה
 מא בַּשֶּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוָה נִרְאָה אֲלֵיכֶם: וַיִּקְחוּ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל־פְּנֵי
 מב אֱהֹל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָל־הָעֵדָה וַיַּעֲמֵדוּ לִפְנֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר
 מג אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אֱהֹרֹן
 קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־חֹטְאֹתְךָ וְאֶת־עֹלֹתְךָ וְכַפֵּר בַּעֲדֶךָ וּבַעֲדַת הָעָם
 מד וַעֲשֵׂה אֶת־קֶרְבֶּן הָעָם וְכַפֵּר בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: וַיִּקְרַב אֱהֹרֹן אֶל־
 מה הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחֹט אֶת־עֵגֶל הַחֹטֵאת אֲשֶׁר־לוֹ: וַיִּקְרְבוּ בְנֵי אֱהֹרֹן אֶת־הַדָּם
 אֵלָיו וַיִּטְבֹּל אֶצְבְּעוֹ בָּדָם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־
 מו יִסּוֹד הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־הַחֹלֶב וְאֶת־הַכֶּלֶיֹת וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת מִן־הַכֶּבֶד מִן־
 מז הַחֹטֵאת הִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְאֶת־הַבֶּשֶׂר וְאֶת־
 מח הָעוֹר שָׂרָף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה: וַיִּשְׁחֹט אֶת־הָעֵלָה וַיִּמָּצְאוּ בְנֵי אֱהֹרֹן

תרגום אונקלוס

ית כל פתגמא דפקיד יי בידא דמשה: לֹא וְהָיָה בַיּוֹם תְּמִינָא קְרָא מֹשֶׁה לְאֱהֹרֹן וּלְבָנָיו וּלְסָבִי יִשְׂרָאֵל:
 לח וַאֲמַר לְאֱהֹרֹן סֹב לָךְ עֵיגֵל בַּר תּוֹרֵי לְחֹטֵאת וּדְבַר לְעֹלָתָא שְׁלָמִין וְקָרִיב קָדָם יי: לֹט וְעַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלִּיל לְמִימַר סְבוּ
 צִפִּיר בַּר עִזִּין לְחֹטֵאת וְעֵיגֵל וַאֲמַר בְּנֵי שָׁנָה שְׁלָמִין לְעֹלָתָא: מ וְתוֹר וּדְבַר לְנִכְסֹת קוֹדֵשִׁיא לְדַבְּחָא קָדָם יי וּמִנְחָתָא דְּפִילָא
 במשח אַרִי יוֹמָא דִּין יִקְרָא דִּין מִתְּגָלִי לְכוּן: מא וְקָרִיבוּ יֵת דְּפָקִיד מֹשֶׁה לְקָדָם מִשְׁכֵּן זִמְנָא וְקָרִיבוּ כָל כְּנִשְׁתָּא וְקָמוּ קָדָם
 יי: מב וַאֲמַר מֹשֶׁה דִּין פִּתְגָמָא דְּפָקִיד יי תַּעֲבִידוּן וַיִּתְּגָלִי לְכוּן יִקְרָא דִּין: מג וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאֱהֹרֹן קְרַב לְמַדְבָּחָא וְעִבִיד יֵת
 חֲטָתְךָ וְיֵת עֹלֹתְךָ וְכַפֵּר עָלֶיךָ וְעַמָּא וְעִבִיד יֵת קוֹרְבָן עֲמָא וְכַפֵּר עֲלֵיהוֹן כְּמָא דְּפָקִיד יי: מד וְקָרִיב אֱהֹרֹן לְמַדְבָּחָא וְנִכְסֵי
 יֵת עֵגֶלָא דְּחֹטֵאת דִּילֵיהּ: מה וְקָרִיבוּ בְנֵי אֱהֹרֹן יֵת דָּמָא לֵיהּ וְיִטְבֹּל אֶצְבְּעֵיהּ בְּדָמָא וְיַהֲב עַל קַרְנֵת מַדְבָּחָא וְיֵת דָּמָא אַרְיִק
 לִיסוּדָא דְּמַדְבָּחָא: מו וְיֵת תְּרַבָּא וְיֵת כּוֹלֵיתָא וְיֵת חֲצָרָא מִן כְּבִדָּא מִן חֲטָתָא אַסִּיק לְמַדְבָּחָא כְּמָא
 דְּפָקִיד יי יֵת מֹשֶׁה: מז וְיֵת בֶּשֶׂרָא וְיֵת מִשְׁכָּא אֻקִּיד בְּנוֹרָא מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא: מח וְנִכְסֵי יֵת עֹלָתָא וַאֲמָטִיאוּ בְנֵי אֱהֹרֹן

פירוש רש"י

(לֹא) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי. לְמַלְוָאִים, הוּא רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִסָּן (מִג) קְרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ. שֶׁהָיָה אֱהֹרֹן בּוֹשׁ וַיֵּרָא
 שְׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן בּוֹ בַיּוֹם וְנִטְלָה עֶשֶׂר עֲטוּרוֹת הַשְּׁנוּיֹת לְגִשְׁתָּ. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה: לָמָּה אַתָּה בּוֹשׁ? לָכֵן נִבְחַרְתָּ!
 בסֹדֶר עוֹלָם: וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל. לְהַשְׁמִיעַם שֶׁעַל פִּי הַדְּבוּר אֱהֹרֹן נִכְנָס וּמִשְׁמַשׁ בְּכֹהֵנָה גְּדוּלָּה וְלֹא יֹאמְרוּ מֵאֲלֵיו
 נִכְנָס: (לֹא) קַח לָךְ עֵגֶל. לְהוֹדִיעַ, שֶׁמִּכְפָּר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי עֵגֶל זֶה, עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל שֶׁעָשָׂה: הַבֶּשֶׂר וְאֶת הָעוֹר וְגו'. לֹא מְצִינוּ חֲטָאת חִיצוֹנָה
 (מ) כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֲלֵיכֶם. לְהַשְׁרוֹת שְׂכִינָתוֹ נִשְׁרַפְתָּ, אֲלֵא זֶה וְשֵׁל מְלֹאִים (שְׁמוֹת כִּבְיָד); וְכֵלֶן עַל
 בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם; לָכֵן קָרְבָּנוֹת הִלְלוּ בְּאֵין חוֹבָה לַיּוֹם פִּי הַדְּבוּר: (מח) וַיִּמָּצְאוּ. לְשׁוֹן הוֹשָׁטָה וְהִזְמָנָה:

מפתח סדרי התנ"ך

שבעת ימי המילואים והיום השמיני סדר הקריאה הארץ-ישראל מחבר לסדר קריאה אחד, סדר ד', את פרשה כט
 שבחומש ויקרא העוסקת בשבעת ימי המילואים עם פרשה ל' העוסקת ביום השמיני. לעומת זאת, לפי מנהג הקריאה
 הבבלי הנהוג היום, מתחילה סדרה חדשה ביום השמיני. כיצד ניתן להבין את המחלוקת? מצד אחד הגדרת היום
 כיום השמיני למילואים תומכת בשיטה הארץ-ישראלית, הרואה בו המשך של שבעת ימי המילואים.
 מאידך, דברי חז"ל האומרים שאותו היום ראש חודש ניסן היה, תומכים במנהג הקריאה הבבלי.
 בירושלמי מצאנו את דעתו של רבי עקיבא, האומר שהיום הראשון למילואים היה ראש חודש ניסן והיום השמיני היה
 ח' בניסן. [ראה בתורה תמימה, פתיחת סדרת שמיני אות ב.] ייתכן שזו הייתה דעתו של מסדר הקריאה הארץ ישראלית.

ד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלוֹתֵיכֶם סָפוּ עַל־זִבְחֵיכֶם לֹא
נא וְאָכְלוּ בָשָׂר׃ כִּי לֹא־דִבַּרְתִּי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא צוִיתִים בַּיּוֹם
ה הוֹצִיא [הוֹצִיאִי] אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־דְּבָרִי עוֹלָה וְזֹבַח׃ כִּי
אִם־אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה צוִיתִי אוֹתָם לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְהִיִּיתִי
לְכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעַם וְהִלַּכְתֶּם בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
ב אֲצַוֶּה אֶתְכֶם לַמַּעַן יִיטֵב לָכֶם׃ וְלֹא שִׁמְעוּ וְלֹא־הָטוּ אֶת־אָזְנָם
וַיֵּלְכוּ בַּמַּעֲצוֹת בְּשָׂרֹת לִבָּם הָרַע וַיִּהְיוּ לְאַחֲזֹר וְלֹא לְפָנִים׃
ג לְמֶן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה
ד וְאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עַבְדֵי הַנְּבִיאִים יוֹם הַשָּׁכֶם וְשִׁלַּח׃ וְלֹא
שִׁמְעוּ אֵלַי וְלֹא הָטוּ אֶת־אָזְנָם וַיִּקְשׁוּ אֶת־עַרְפָּם הֲרִעוּ מֵאֲבוֹתָם׃
ה וּדְבַרְתִּי אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֲלֵיךְ
ו וּקְרַאתִי אֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנוּכָה׃ וְאָמַרְתִּי אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר
לֹא־שִׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָיו וְלֹא לָקְחוּ מוֹסֵר אֲבֹדָה הָאֲמוֹנָה
ז וְנִכְרַתָּה מִפִּיהֶם׃ [הַתִּימָנִים מִדְּלָגִים מִכָּאן] גְּזִי נִזְרֶךְ וְהִשְׁלִיכִי וּשְׂאִי לֹב
ח עַל־שָׁפִים קִינָה כִּי מָאֵס יְהוָה וַיִּטֹּשׁ אֶת־דֹּר עֲבָרְתוֹ׃ כִּי־עָשׂוּ
בְנֵי־יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינַי נֹאֵם־יְהוָה שָׁמוּ שְׁקוּצֵיהֶם בְּבֵית
ט אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו לְטִמְאוֹ׃ וּבָנוּ בַמּוֹת הַתֶּפֶת אֲשֶׁר בָּגִיא
בֶּן־הֶעָם לְשַׂרְף אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צוִיתִי וְלֹא
עָלְתָה עַל־לִבִּי׃

י לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נֹאֵם־יְהוָה וְלֹא־יֵאמַר עוֹד הַתֶּפֶת וְגִיא לֹב
יא בֶּן־הֶעָם כִּי אִם־גִּיא הַהֲרָגָה וּקְבָרוֹ בְּתֶפֶת מֵאִין מְקוֹם׃ וְהִיְתָה נִבְלַת
הָעָם הַזֶּה לְמֵאֶכָּל לַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאִין מִחְרִיד׃
יב וְהִשְׁבַּתִּי מִעַרְי יְהוּדָה וּמִחֲצוֹת יְרוּשָׁלַם קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמִיחָה
יג קוֹל חֲתָן וְקוֹל כֻּלָּה כִּי לְחָרְבָה תִּהְיֶה הָאָרֶץ׃ בָּעֵת הַהִיא
נֹאֵם־יְהוָה וַיֵּצִאוּ [וַיֵּצִאוּ] אֶת־עַצְמוֹת מַלְכֵי־יְהוּדָה וְאֶת־עַצְמוֹת־שָׂרָיו
וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֶת | עַצְמוֹת הַנְּבִיאִים וְאֶת עַצְמוֹת
יד יוֹשְׁבֵי־יְרוּשָׁלַם מִקְבְּרֵיהֶם׃ וּשְׁטָחוּם לְשִׁמֶשׁ וּלְיָרֵחַ וּלְכָל | צְבָא
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר אֱהָבוּם וְאֲשֶׁר עֲבָדוּם וְאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וְאֲשֶׁר
דָּרְשׁוּם וְאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקְבְּרוּ לְדָמֶן עַל־פָּנָי
טו הָאֲדָמָה יִהְיוּ׃ וְנִבְחַר מוֹת מַחִיִּים לְכָל הַשְּׂאֲרִית הַנִּשְׁאָרִים

מִן־הַמִּשְׁפָּחָה הָרַעָה הַזֹּאת בְּכָל־הַמְּקוֹמוֹת הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר הִדְחִיתִים

טו שם נאם יְהוָה צְבָאוֹת: ס ססס

ה נז וּמְדַלְגִים לִכְאֵן כֹּה | מו

אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי־הַלֵּל חֲכָם בְּחִכְמָתוֹ וְאֱלֹהֵי־הַלֵּל הַגִּבּוֹר בְּגִבּוֹרָתוֹ

ו אֱלֹהֵי־הַלֵּל עֲשִׂיר בְּעֶשְׂרוֹ: כִּי אִם־בָּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשֹּׁפֵל

וַיַּדַּע אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בָּאָרֶץ כִּי־בָאֵלָה

ססס חִפְצָתִי נֹאם־יְהוָה: ס